

КОНВЕНЦИЯ за оперативно уведомяване при ядрена авария

Ратифицирана с Указ № 3514 на Държавния съвет от 30.12.1987 г. - ДВ, бр. 2 8.01.1988 г. Обн., ДВ, бр. 12 от 12.02.1988 г. В сила от 22.10.1986 г.

Държавите - участнички в тази конвенция,
съзнавайки, че ядрената дейност се осъществява в редица държави,
отбелязвайки, че за осигуряването на високо равнище на безопасност при ядрената дейност са взети и се вземат всестранни мерки, насочени към предотвратяване на ядрени аварии и свеждане до минимум на последиците от такава авария, ако тя се случи,
изразявайки желание да укрепват по-нататъшното международно сътрудничество в областта на безопасното развитие и използване на ядрената енергия,
убедени в необходимостта от възможно по-оперативното предоставяне от държавите на съответна информация за ядрени аварии с цел да се сведат до минимум трансграничните радиационни последици,
отбелязвайки полезността на двустранните и многостранните споразумения за обмяна на информация в тази област,
се съгласиха за следното:

Член 1

Област на приложение

1. Тази конвенция се прилага в случай на всяка авария, свързана с определените в точка 2 съоръжения и дейност на държавата-участничка или на лица или юридически личности под нейна юрисдикция или контрол, вследствие на която се изхвърлят или може да се изхвърлят радиоактивни вещества и която довежда или може да доведе до международно трансгранично изхвърляне, което би могло от гледна точка на радиационната безопасност да има значение за друга държава.

2. Инсталациите и дейностите, упоменати в точка 1, са следните:

- а) всеки реактор независимо от неговото местонахождение;
- б) всяко съоръжение от ядрения горивен цикъл;
- в) всяко съоръжение за третиране на радиоактивни отпадъци;
- г) превоз и съхраняване на ядрено гориво или радиоактивни отпадъци;
- д) производство, използване, съхраняване, изхвърляне и превоз на радиоизотопи за селскостопански, промишлени, медицински цели и за провеждане на научни изследвания в тези области;
- е) използване на радиоизотопи за получаване на енергия в космически обекти.

Член 2

Уведомяване и информация

В случай на авария, посочена в чл. 1 (наричана по-нататък "ядрена авария"), държавата-участничка, за която се говори в същия член:

а) незабавно уведомява пряко или чрез Международната агенция за атомна енергия (наричана по-нататък "агенция") онези държави, които са засегнати или могат да бъдат засегнати от физическо въздействие, както е посочено в чл. 1, а също така и агенцията за ядрената авария, за нейния характер, времето на възникване и точното ѝ местонахождение, когато това е целесъобразно;

б) веднага предоставя на държавите, посочени в буква "а", пряко или чрез агенцията, а също така и на агенцията информация, с която разполага, отнасяща се до свеждането до минимум на радиационните последици в тези държави, както е посочено в чл. 5.

Член 3

Други ядрени аварии

С цел да се сведат до минимум радиационните последици държавите-участнички могат да уведомят в случай и на други ядрени аварии извън посочените в чл. 1.

Член 4

Функции на агенцията

Агенцията:

а) уведомява незабавно държавите-участнички, държавите-членки и други държави, които са засегнати или могат да бъдат засегнати от физическо въздействие, както е посочено в чл. 1, и съответните междуправителствени организации (наричани по-нататък "международни организации") за получената информация съгласно чл. 2, буква "б";

б) при поискване веднага предоставя на всяка държава-участничка, държава-членка или съответна международна организация информацията, получена съгласно чл. 2, буква "б".

Член 5

Предоставяна информация

1. Информацията, която се предоставя съгласно чл. 2, буква "б", включва данни, с които разполага в този момент уведомяващата държава-участничка:

а) времето, точното място, когато това е целесъобразно, и характера на ядрената авария;

б) за какво съоръжение или вид дейност се отнася;

в) предполагаемата или установената причина и предвидимото развитие на ядрената авария, свързани с трансграничното изхвърляне на радиоактивни вещества;

г) общите характеристики на радиоактивното изхвърляне, включително, доколкото това практически е възможно и целесъобразно, характера, вероятните физически и химически форми, а също така и количеството, състава и ефективната височина на радиоактивното изхвърляне;

д) сведения за съществуващите и прогнозните метеорологични и хидроложки условия, необходими за прогнозиране на трансграничното изхвърляне на радиоактивните вещества;

е) резултатите от мониторинга на околната среда, свързани с трансграничното изхвърляне на радиоактивните вещества;

ж) взетите или планирани защитни мерки извън площадката;

з) предвидимото поведение по време на радиоактивното изхвърляне.

2. Тази информация се допълва през подходящи интервали от време с по-нататъшна информация за развитието на аварийната ситуация, включително за нейното предвидимо или действително прекратяване.

3. Информацията, получена съгласно чл. 2, буква "б", може да се използва без ограничение с изключение на случаите, когато такава информация е предоставена конфиденциално от уведомяващата държава-участничка.

Член 6

Консултации

Държавата-участничка, която предоставя информацията съгласно чл. 2, буква "б", доколкото това практически е осъществимо, веднага отговаря на запитването за по-нататъшна информация или консултации, отправени от засегнатата държава-участничка, с оглед да се сведат до минимум радиационните последици в тази държава.

Член 7**Компетентни органи и пунктове за връзка**

1. Всяка държава-участничка довежда до знанието на агенцията и на другите държави-участнички пряко или чрез агенцията кои са нейните компетентни органи и пункт за връзка, отговарящи за отправяне и получаване на уведомяването и информацията, посочени в чл. 2. Тези пунктове за връзка и централният пункт в агенцията трябва да бъдат достъпни постоянно.

2. Всяка държава-участничка незабавно уведомява агенцията за всички промени, които могат да настъпят в информацията, посочена в ал. 1.

3. Агенцията води обновяван списък на националните органи и пунктовете за връзка, а също и на пунктовете за връзка на съответните международни организации и го предоставя на държавите-участнички и държавите-членки и на съответните международни организации.

Член 8**Помощ за държавите-участнички**

Агенцията в съответствие със своя устав и по молба на държавата-участничка, която не осъществява ядрена дейност и граничи с държава, която осъществява активна програма, но не е участничка, провежда изследвания за възможностите и целесъобразността от създаването на подходяща система за радиационен контрол, за да съдейства за постигането на целите на тази конвенция.

Член 9**Двустранни и многостранни споразумения**

За осъществяването на своите взаимни интереси държавите-участнички може да разгледат, когато това се счита за целесъобразно, въпроса за сключване на двустранни или многостранни споразумения, отнасящи се до предмета на тази конвенция.

Член 10**Отношение към други международни споразумения**

Тази конвенция не засяга взаимните права и задължения на държавите-участнички по съществуващи международни споразумения, отнасящи се до въпроси, обхванати от тази конвенция, или по бъдещи международни споразумения, сключени в съответствие с предмета и целта на конвенцията.

Член 11**Уреждане на спорове**

1. В случай на възникване на спор между държавите-участнички или между държавата-участничка и агенцията относно тълкуването или прилагането на тази конвенция спорещите страни провеждат взаимни консултации за уреждането на спора по пътя на преговори или всякакви други мирни средства, приемливи за тях, за уреждане на споровете.

2. Ако спорът между държавите-участнички не може да бъде уреден в течение на една година от момента на постъпването на молбата за провеждане на консултация съгласно ал. 1, по молба на която и да е от страните - участнички в такъв спор, той се предава на арбитраж или се отправя до Международния съд за решаване. Когато спорът е предаден на арбитраж и в течение на шест месеца от постъпването на молбата страните по спора не може да стигнат до съгласие относно организацията на арбитража, една от страните може да поиска председателят на Международния съд или Генералният секретар на Организацията на обединените нации да назначи един или повече арбитри. В случай на противоречиви искания от страните по спора обръщението към Генералния секретар на Организацията на обединените нации има приоритет.

3. При подписването, ратифицирането, приемането, одобряването на тази конвенция или присъединяването към нея държавата може да заяви, че тя не се счита обвързана с една от двете или с двете процедури за уреждане на спор, предвидени в ал. 2. Другите държави-участнички няма да се считат обвързани с която и да е от уреждащите спора процедури, предвидени в ал. 2, по отношение на държавата-участничка, за която такава декларация е в сила.

4. Държавата-участничка, която е направила декларация в съответствие с ал. 3, може по всяко време да я оттегли чрез уведомяване на депозитора.

Член 12

Влизане в сила

1. Тази конвенция ще бъде открита за подписване от всички държави и Намибия, представлявана от Съвета на Организацията на обединените нации за Намибия, в централните учреждения на Международната агенция за атомна енергия във Виена и в централните учреждения на Организацията на обединените нации в Ню Йорк съответно от 26 септември 1986 г. и 6 октомври 1986 г. до нейното влизане в сила или в течение на дванадесет месеца в зависимост от това, кой от сроковете ще се окаже по-дълъг.

2. Държавата, а също и Намибия, представлявана от Съвета на Организацията на обединените нации за Намибия, може да изрази своето съгласие за обвързване с тази конвенция било чрез подписване, било чрез предаването на документ за ратификация, приемане или одобряване след подписването в случаите на ратификация, приемане или одобряване, или чрез предаване за съхраняване на документ за присъединяване. Документите за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване се предлагат за съхраняване на депозитора.

3. Тази конвенция влиза в сила тридесет дни след като три държави изразят съгласие за обвързването си с нея.

4. За всяка държава, изразила съгласието си за обвързване с тази конвенция след влизането ѝ в сила, конвенцията влиза в сила за тази държава тридесет дни след датата на изразеното от нея съгласие.

5. а) Конвенцията е открита за присъединяване, както това се предвижда в този член, от международни организации и регионални организации, състоящи се от суверенни държави и притежаващи компетенция в областта на водене на преговори, сключване и приложение на международни споразумения по въпроси, обхванати от тази конвенция;

б) по въпроси, влизащи в тяхната компетенция, тези организации от свое собствено име осъществяват правата и изпълняват задълженията, които конвенцията съдържа за държавите-участнички;

в) при депозирането за съхраняване на своя документ за присъединяване организацията отправя до депозитора декларация, посочваща границите на нейната компетентност по отношение на въпроси, обхванати от тази конвенция;

г) организацията не разполага с какъвто и да е глас в допълнение към гласовете на нейните държави-членки.

Член 13

Временно приложение

Всяка държава при подписване или по всяко време впоследствие преди влизането в сила за нея на тази конвенция може да заяви, че ще прилага временно конвенцията.

Член 14 **Поправки**

1. Всяка държава-участничка може да предложи поправки към конвенцията. Предложената поправка се отправя до депозитора, който незабавно я изпраща на всички други държави-участнички.

2. Ако болшинството от държавите-участнички поиска депозиторът да свика конференция за разглеждане на предложените поправки, той поканва всички държави-участнички на конференцията, която се открива не по-рано от тридесет дни след изпращането на поканите. Всяка поправка, приета на конференцията с болшинство от две трети на гласовете на всички държави-участнички, се оформя като протокол, открит за подписване във Виена и в Ню Йорк от всички държави-участнички.

3. Протоколът влиза в сила тридесет дни след като три държави изразят съгласие за обвързването си с него. За всяка държава, изразила съгласие за обвързване с протокола след влизането му в сила, той влиза в сила за тази държава тридесет дни след датата на изразеното от нея съгласие.

Член 15 **Денонсиране**

1. Държавата-участничка може да денонсира конвенцията чрез писмено уведомяване на депозитора.

2. Денонсирането влиза в сила една година след датата, на която депозиторът е получил уведомяването.

Член 16 **Депозитор**

1. Генералният директор на агенцията е депозитор на тази конвенция.

2. Генералният директор на агенцията уведомява незабавно държавите-участнички и всички други държави:

- а) за всяко подписване на тази конвенция или какъвто и да е протокол за поправка;
- б) за всяко предаване за съхраняване на документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, които се отнасят към конвенцията или какъвто и да е протокол за поправка;
- в) за всяка декларация или оттегляне на такава декларация съгласно чл. 11;
- г) за всяка декларация за временно прилагане на конвенцията съгласно чл. 13;
- д) за влизането в сила на конвенцията и за каквато и да е поправка към нея;
- е) за всяко денонсиране, извършено съгласно чл. 15.

Член 17 **Автентични текстове и заверени копия**

Оригиналът на тази конвенция, чийто английски, арабски, испански, китайски, руски и френски текстове са еднакво автентични, се депозира за съхраняване при Генералния директор на Международната агенция за атомна енергия, който изпраща заверени копия до държавите-членки и до всички други държави. В потвърждение на горното долуподписаните, надлежно упълномощени, подписаха тази конвенция, открита за подписване, така както е предвидено в чл. 12, ал. 1.

Приета от Генералната конференция на Международната агенция за атомна енергия на специална сесия във Виена на двадесет и шестия ден на септември, хиляда деветстотин осемдесет и шеста година.

Съгласно Указ № 3514 на Държавния съвет от 30.12.1987 г. (ДВ, бр. 2 от 1988 г.), отменящ Указ № 4453 на Държавния съвет от 29.12.1986 г., ДВ, бр. 1 от 1987 г. Конвенцията за оперативно уведомяване при ядрена авария от 1986 г. се ратифицира от българска страна със следната резерва:

"Народна република България не се счита обвързана с разпоредбата на чл. 11, ал. 2, която предвижда възможността за предаване на споровете на арбитраж или на Международния съд по молба на която и да е от страните - участнички в такъв спор, и заявява, че за предаването на какъвто и да е международен спор на арбитраж или на Международния съд е необходимо съгласието на всички страни по спора във всеки отделен случай."

Резервата е оттеглена съгласно точка 34 от Закон за оттегляне на резерви и декларации по международни конвенции относно задължителната юрисдикция на Международния съд и на Международния арбитраж (ДВ, бр. 8 от 1994 г.).